

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

***AUTODIAGNOZA DOSTĘPNOŚCI KSIĄŻNICY
PRUSZKOWSKIEJ IM. H. SIENKIEWICZA NA
LATA 2027 - 2031***

Pruszków 2026

Spis Treści

Wstęp	3
I. ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE	5
II. DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA, CYFROWA, INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNA	7
1. DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA	7
2. DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA	8
3. DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNA	9
III. PROGRAM I WYDARZENIA	10
IV. PUBLICZNOŚĆ I RELACJE	15
V. ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY	16
Podsumowanie	17

Wstęp

Autodiagnoza dostępności w Książnicy Pruszkowskiej im. H. Sienkiewicza w Pruszkowie została opracowana w okresie od maja do sierpnia 2026 roku przez Zespół ds. dostępności, powołany w formule roboczej w celu analizy zasobów Książnicy w zakresie dostępności, zwłaszcza dostępności oferty edukacyjno-kulturalnej i pracy z publicznością.

Autodiagnoza jest efektem udziału Książnicy Pruszkowskiej w programie "Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury", realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Pracę nad Autodiagnozą przeprowadził roboczy zespół ds. dostępności (5 osób początkowo, potem 4 osoby z 33-osobowego zespołu pracowników Książnicy), który wspierała trenerka, reprezentująca Narodowe Centrum Kultury, Anna Rutkowska podczas sesji tutoringu on-line. Strategię opracowaliśmy, opierając się o analizę potrzeb społeczności lokalnej, wyniki autodiagnozy dostępności oraz konsultacje z ekspertami i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnościami.

W ramach Autodiagnozy przeprowadziliśmy szereg badań tj.:

- Autodiagnoza kompetencji pracowników:

Zebraliśmy informacje za pomocą formularza programu Projektowanie Uniwersalne Kultury.

- Autodiagnoza dostępności placówek:

Zebraliśmy informacje od pracowników za pomocą formularza programu Projektowanie Uniwersalne Kultury i przeprowadziliśmy rozmowy z pracownikami o codziennej pracy, instytucji i oferty podczas wizyt w placówkach.

- Zbadaliśmy podróż odbiorców do placówek w zespole łączonym:

4 osoby z zespołu ds. dostępności i wolontariusze Książnicy ze szczególnymi potrzebami odbyli podróż do placówek.

- Skonsultowaliśmy się z reprezentantem lokalnego środowiska osób z niepełnosprawnościami:

Zebraliśmy informacje o dostępności Książnicy od członków Polskiego Związku Niewidomych - koło w Pruszkowie, Koła Seniora na Gąsinie i podopiecznych Stowarzyszenia Jaspis, które angażuje osoby z niepełnosprawnościami do pracy w ramach ekonomii społecznej.

Autodiagnoza pozwoliła nam określić poziom własnych kompetencji i wskazać obszary wymagające rozwoju, zidentyfikować istniejące bariery, a dzięki rozmowom z pracownikami i osobami z niepełnosprawnościami mogliśmy pogłębić wnioski w badaniach na temat dostępności placówek i oferty.

Istotnym elementem procesu były regularne spotkania on-line zespołu ds. dostępności z tutorką, trenerką z Narodowego Centrum Kultury, panią Anną Rutkowską. Dzięki tym spotkaniom cały zespół mógł skonfrontować plany i sposoby realizacji badań z profesjonalnym podejściem.

W procesie autodiagnozy uwzględniono przepisy:

1. Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
2. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
3. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego.

I. ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE

W Książnicy pracują łącznie 33 osoby, w tym 28 osób na pełnych etatach, 2 osoby na $\frac{3}{4}$ etatu oraz trzy osoby na $\frac{1}{2}$ etatu. W skład zespołu wchodzi:

- dyrektor,
- 21 bibliotekarek i 3 bibliotekarzy obsługujących użytkowników na różnych etapach korzystania z oferty instytucji,
- 3 pracownice biurowe,
- 1 pracownica gospodarcza,
- główna księgowa,
- inspektor danych osobowych,
- instruktorka ds. merytorycznych i współpracy z bibliotekami gminnymi.

W Książnicy pracują osoby z niepełnosprawnościami. Ich doświadczenie jest nieocenioną pomocą w zrozumieniu obszarów wsparcia w zakresie dostępności dla całego zespołu.

W zespole Książnicy pracuje 4-osobowy zespół ds. dostępności w trybie roboczym; pracownicy nie są umocowani w strukturze organizacyjnej i nie otrzymują wynagrodzenia za kompleksową pracę nad dostępnością.

Analiza kompetencji pracowników Książnicy pozwoliła dostrzec możliwości rozwoju umiejętności w różnych obszarach dostępności. Ponad połowa pracowników wyraziła chęć uczestniczenia w dodatkowych szkoleniach z dostępności. Mniej niż połowa pracowników ma doświadczenie w organizacji wydarzeń dla osób z niepełnosprawnościami (OzN). Dotychczas pracownicy nie realizowali żadnych dużych projektów związanych z tematyką dostępności.

Obszar dostępności	Obsługa użytkowników	Tworzenie materiałów wspierających dostępność
Wzrok	15 osób	1 osoba
Słuch	3 osoby	2 osoby

Poruszanie się	13 osób	—
Rozumienie	7 osób	2 osoby
Czucie	10 osób	2 osoby
Inicjowanie kontaktów z OzN	22 osoby	—
PJM	2 osoby	—
Język Prosty	13 osób	—
Komunikacja i promocja	4 osoby	—
Sprzęty i narzędzia dostępu	0 osób	—
Ewakuacja i bezpieczeństwo OzN	4 osoby	—

Ocena kompetencji została opracowana na podstawie ankiet autodiagnozy, które wypełnili pracownicy (kompetencja poziomu 4 i 5 na 5).

Obsługa osób z ograniczeniami wzroku: tylko 15 % pracowników jest przeszkolonych w zakresie tworzenia dostępnych materiałów oraz wspierania osób niewidomych i niedowidzących.

Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi: pracownicy mają kompetencje w zakresie identyfikacji barier. Przeprowadziliśmy samoocenę w tym obszarze.

Obsługa osób starszych: pracownicy prowadzą szerokie działania skierowane do osób starszych (np. warsztaty z obsługi czytników e-booków i smartfonów, warsztaty komputerowe).

Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami: ok. 50 % zespołu pracowników uczestniczyło w warsztatach, które wzmocniły ich kompetencje w tym obszarze.

Koordynacja dostępności: dostępnością w Książnicy zajmuje się 4-osobowy zespół ds. dostępności, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych placówek. Nad całością prac czuwa koordynator. Zespół ds. dostępności nie jest oficjalnie powołany przez dyrektora Książnicy. Członkowie zespołu zdobyli kompetencje z obszarów dostępności podczas szkoleń oraz realizacji zadań związanych z dostępnością, np.: rekomendowanie sposobów realizacji dostępnych wydarzeń, prowadzenie warsztatów dla osób starszych, przeprowadzenie samooceny dostępności i tworzenie dokumentów t.j. np. „Przedprzewodnik” dla uczestników projektu „Kompas Odkrywców”.

Analiza kompetencji Książnicy Pruszkowskiej wskazuje na różnorodne doświadczenia i umiejętności w zakresie zapewniania dostępności.

Zidentyfikowaliśmy potrzebę formalizacji działań zespołu, wzmocnienia zarządzania dostępnością w Książnicy i systemowe wsparcie rozwoju kompetencji pracowników.

Kluczowe rekomendacje obejmują:

1. Systemowe zarządzanie dostępnością: zmiana funkcji roboczej koordynatora i zespołu ds. dostępności na oficjalną i umocowanie zespołu w strukturach Książnicy przez dyrekcję.
2. Wzmocnienie kompetencji zespołu: Szkolenia z dostępności, wizyty studyjne i warsztaty, szkolenia indywidualne i grupowe..
3. Współpraca z samorzecznikami i organizacjami: włączenie osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w testowanie przedprzewodników, nowej strony www i rozwiązań zastosowanych podczas organizacji wydarzeń (grupa konsultacyjna).
4. Ewaluacja: włączenie OzN i osób starszych w ewaluację jako stałej grupy konsultacyjnej (np. współpraca z pruszkowskimi kołami PZN, PZG, WTZ, szkołą specjalną i klubami seniora), zbieranie informacji zwrotnych poprzez dostępne formy ewaluacji (np. rozmowy, ankiety w prostym języku, formularze online zgodne z czytnikami ekranu)

II. DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA, CYFROWA, INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNA

1. DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA

Książnica Pruszkowska im. H. Sienkiewicza w Pruszkowie dąży do zapewnienia pełnej dostępności architektonicznej swoim użytkownikom, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami.

W ramach autodiagnozy Zespół ds. dostępności Książnicy przeprowadził samodzielny audyt dostępności architektonicznej wszystkich placówek we współpracy z osobami z

niepełnosprawnością ruchową. Wyniki audytu wskazały zarówno istniejące udogodnienia, jak i obszary wymagające poprawy.

Do największych **barier** zaliczono:

- brak podjazdów/platform i ramp, które całkowicie blokują dostęp osobom na wózkach i z wózkami oraz ciasne ciągi komunikacyjne w pomieszczeniach znacznie utrudniają wejście osobom starszym (np. w Filii nr 1 i nr 3).
- wysokie i źle oświetlone regały (np. w Bibliotece Głównej)
- brak dzwonków przywoławczych uniemożliwia wezwanie asysty,
- ciężkie do otwierania drzwi wejściowe, brak odpowiedniej regulacji siłowników (np. Filia nr 5),

Atuty architektoniczne zidentyfikowaliśmy w wybranych placówkach:

- podjazdy dla wózków (Biblioteka Główna),
- szerokie wejścia i ciągi komunikacyjne (Filia nr 2, 5 i 6),
- windy (Filia nr 2).

Obecnie Książnica nie posiada procedur ewakuacji uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnościami jako części Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwopozarowego. Wdrożenie takiego, dlatego potrzebę przygotowania dokumentów stanowi priorytet na przyszłość. Dostępność architektoniczna wymaga szczegółowego w "Przedprzewodnikach" z podziałem na placówki w dedykowanej dostępności zakładce na stronie internetowej Książnicy (<https://biblioteka.pruszkow.pl/>).

Nasza praca w przyszłości będzie koncentrować się na systematycznym usuwaniu barier we wszystkich placówkach Książnicy.

2. DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

Książnica Pruszkowska podejmuje działania mające na celu zapewnienie dostępności cyfrowej zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej.

Deklaracja dostępności cyfrowej jest opublikowana na stronie internetowej Książnicy (<https://biblioteka.pruszkow.pl/deklaracja-dostepnosci.html>) i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dokument wymaga aktualizacji.

Nie przeprowadziliśmy rzetelnego, formalnego audytu dostępności cyfrowej. Testowanie dostępności odbyło się za pomocą bezpłatnych narzędzi, takich jak NVDA, jednak brak szkoleń w naszym zespole z zakresu oceny dostępności cyfrowej i wdrożenia dobrych praktyk powoduje trudności w dokładnej ocenie stanu faktycznego.

Przy aktualnym stanie zasobów zidentyfikowaliśmy największe bariery w dostępności cyfrowej Książnicy:

- Brak zgodności strony ze standardami WCAG,
- Brak dostępnej informacji w tekście łatwym do czytania (ETR - Easy-to-Read),
- Aplikacje mobilne (np. SOWA MOBI) i procedury logowania cechuje zbyt wysoki próg wejścia technologicznego.

Największe atuty dostępności cyfrowej w Książnicy to:

- Transkrypcja we wszystkich materiałach wideo, promujących wydarzenia,
- Łatwy w obsłudze elektroniczny katalog Książnicy (SOWA PAC),
- Udostępnianie kodów Legimi i Empik Go.

Priorytetem na przyszłość jest modernizacja strony www i organizacja szkoleń dla zespołu Książnicy w zakresie tworzenia dostępnych treści.

3. DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNA

Książnica Pruszkowska podejmuje działania mające na celu umożliwienie wszystkim użytkownikom pełnego dostępu do oferowanych informacji i usług.

Nie przeprowadziliśmy audytu w tym zakresie. Dostępność informacyjno- komunikacyjna jest opisana w deklaracji dostępności i opisach podróży odbiorców do poszczególnych placówek, ale dokumenty te wymagają rzetelnego opracowania.

Tylko kilka wydarzeń w roku zapewnia komunikację w PJM.

Do najważniejszych **barier** w tym obszarze zaliczamy:

- Brak tablic kierunkowych blisko placówek
- Brak przedprzewodników z dokładnymi opisami podróży odbiorcy i procedurą asysty w drodze dla placówek,
- Niedostępne materiały promocyjne; brak alternatywnych opisów i języka prostego.

Do największych atutów Książnicy w tym obszarze zaliczamy:

- Możliwość kontaktu za pomocą maila, telefon, SMS-ów i Messengera,
- Możliwość zapisów na wydarzenia stacjonarnie oraz online,
- Wysoka jakość obsługi czytelników oraz gości.

Priorytety na przyszłość:

- Podwyższenie kompetencji zespołu w zakresie zapewniania dostępności informacyjno-komunikacyjnej dzięki dobrze opracowanemu programowi szkoleń,
- Wdrożenie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, umożliwiających komunikację w czasie rzeczywistym.
- Rozwinięcie oferty z możliwością komunikacji w PJM.

III. PROGRAM I WYDARZENIA

Książnica Pruszkowska im. H. Sienkiewicza angażuje się w organizację dostępnych wydarzeń, które odpowiadają na potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników, w tym w wysokim stopniu dla osób starszych i w ograniczonym stopniu dla osób z niepełnosprawnościami. Dotychczas zrealizowano szeroki wachlarz działań dla osób starszych, takich jak spotkania autorskie, wystawy, koncerty, indywidualne warsztaty rękodzieła oraz warsztaty z obsługi smartfonów i e-czytników.

Przykładem przedsięwzięcia włączającego osoby z niepełnosprawnościami jest projekt „W krainie poezji ks. Jana Twardowskiego”, realizowany z Zespołem Szkół Specjalnych im. ks. Jana Twardowskiego w Pruszkowie oraz Pruszkowską Spółdzielnią Mieszkaniową. Działania łączyły poezję, sztukę i pracę z obrazem oraz były skierowane do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Planujemy rozwinąć tego typu działania w partnerstwie z PSM. Książnica oferuje szeroki dostęp do księgozbioru, w tym audiobooków oraz książek z dużą

czcionką. Użytkownicy mogą korzystać z kodów dostępu do platformy e-booków Legimi i Empik Go.

Promocja wydarzeń odbywa się za pomocą strony internetowej, mediów społecznościowych, oraz plakatów i ulotek. Na początku każdego miesiąca publikowany jest kalendarz nadchodzących wydarzeń. Proces planowania uwzględnia udział osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych w małym zakresie. Osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze promują wydarzenia wybiórczo.

Ewaluacja odbywa się bez planu, poprzez rozmowy zespołów placówek oraz zbieranie uwag i informacji zwrotnych od czytelników i uczestników wydarzeń przez pracowników Książnicy, ale nie zbieramy regularnie informacji od osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

W przyszłości planujemy rozwój wydarzeń w każdym obszarze dostępności, ale szczególnie obszarze poruszania się, czucia i rozumienia, takich jak zajęcia sensoryczne oraz działania integrujące różne grupy społeczne.

SZCZEGÓŁOWA ANALIZA PROGRAMU:

Zespół ds. dostępności Książnicy zanalizował dostępności oferty Książnicy, uwzględniając Model Dostępnej Kultury. Analiza ta opiera się na kluczowych obszarach, takich jak wzrok, słuch, ruch, rozumienie i czucie, z uwzględnieniem etapów podróży odbiorcy.

Obszar widzenia:

1. Pozyskanie informacji o wydarzeniu:

Jest: Informacje są udostępniane za pomocą materiałów online i plakatów tradycyjnych z kodami QR prowadzącymi do "Przedprzewodnika"). Materiały zawierają kontakt telefoniczny oraz linki do mediów społecznościowych.

Powinno być: Teksty alternatywne do grafik i zdjęć w materiałach online, język prosty w treści materiałów cyfrowych i tradycyjnych.

2. Poruszanie się po przestrzeni instytucji:

Jest: Wsparcie zespołów placówek, oznaczenia.

Powinno być: Taśmy kontrastowe, tabliczki w brajlu i dokładne oznaczenia elementów stanowiących potencjalne zagrożenie, takich jak niebezpieczne elementy przeszklone we wszystkich placówkach.

3. Doświadczenie wydarzenia:

Jest: dostępne są książki z dużą czcionką, książki w obcych językach, książeczki sensoryczne i dźwiękowe, audiobooki

Powinno być: rozwiązania, takie jak audiodeskrypcja, czytniki i czytaki książek.

Obszar słyszenia

1. Pozyskanie informacji:

Jest: informacje o wydarzeniach są udostępniane za pomocą filmików z napisami oraz kontaktu osobistego.

Powinno być: możliwość uzyskania informacji dzięki komunikacji PJM we wszystkich placówkach.

2. Doświadczenie wydarzenia:

Jest: napisy do materiałów audiowizualnych.

Powinno być: komunikacja pracowników z osobami słabosłyszącymi.

Obszar poruszania się

1. Poruszanie się po przestrzeni:

Jest: instytucja oferuje podjazdy/platformy, rampy, windę i odpowiednie oznaczenia w niektórych placówkach

Powinno być: podjazdy/platformy, rampy, winda i odpowiednie oznaczenia we wszystkich placówkach, dobrze wyregulowana automatyzacja drzwi.

Obszar rozumienia

1. Pozyskanie informacji:

Jest: partnerzy działalności wspierają proces przekazu informacji w ograniczonym zakresie

Powinno być: informacje są udostępniane w prostym języku, partnerzy regularnie przekazują informacje.

2. Doświadczenie wydarzenia:

Jest: Wydarzenia dla osób z niepełnosprawnościami intelektualną to wyjątek, tylko dla zorganizowanych grup i w podstawowym zakresie dostosowywane do ich potrzeb z uwagi na brak kompetencji zespołów placówek do organizacji takich wydarzeń.

Powinno być: kompetentni pracownicy Książnicy organizowania zajęć włączających.

Obszar czucia

1. Pozyskanie informacji:

Jest: opis wydarzeń uwzględniający szczegóły, takie jak ramy czasowe wydarzenia.

Powinno być: opis wydarzeń uwzględniający takie szczegóły jak natężenie światła czy hałasu.

2. Doświadczenie wydarzenia:

Jest: użytkownicy uczestniczą w wydarzeniach i korzystają z księgozbioru na zasadach określonych w Regulaminie korzystania z Książnicy.

Powinno być: stworzenie stref tj. przestrzeni wyciszenia i odpoczynku, strefy wydarzeń, dostosowanie wydarzeń do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, zwiększenie kompetencji pracowników Książnicy w zakresie obsługi użytkowników z niepełnosprawnościami w obszarze czucia.

Analiza dostarcza wniosków, które będą wdrażane w celu dalszego zwiększania dostępności oraz jakości oferty biblioteki, zgodnie z zasadami Projektowania Uniwersalnego Kultury.

IV. PUBLICZNOŚĆ I RELACJE

Książnica Pruszkowska im. H. Sienkiewicza w Pruszkowie współpracuje z różnorodnymi grupami użytkowników, w tym z osobami z niepełnosprawnościami oraz seniorami.

Uczestnicy naszych działań reprezentują różne obszary dostępności zgodnie z Modelem Dostępnej Kultury, takie jak wzrok, słuch, ruch, rozumienie i czucie.

Reprezentanci tych grup pojawiają się w Bibliotece jako:

- pracownicy,
- współpracownicy i zleceniobiorcy,
- wolontariusze,
- publiczność bierna,
- publiczność włączona w działania.

Biorąc pod uwagę charakter i pozycję Książnicy w życiu lokalnej społeczności, poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu Książnicy oceniany jest jako wysoki w przypadku osób starszych i niski dla osób z niepełnosprawnościami. Wciąż jednak pozostają grupy niewyróżniające się lub niewidoczne, co wskazuje na potrzebę ciągłego rozwoju instytucji w zakresie dostępności.

Książnica nawiązała szereg relacji ze szkołami, przedszkolami, instytucjami, organizacjami społecznymi i innymi lokalnymi podmiotami oraz osobami indywidualnymi. Działania realizowane we współpracy z partnerami odbywają się zarówno w placówkach bibliotecznych, jak i w przestrzeniach udostępnianych przez partnerów. Współpraca umożliwia docieranie do grup, które ze względu na wiek, stan zdrowia, szczególne potrzeby albo sposób organizacji zajęć nie zawsze mogą samodzielnie korzystać z regularnej oferty bibliotek. Dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach szkolnych, osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczestników działań społecznych.

Aktualnie Książnica współpracuje regularnie z następującymi partnerami:

- SZKOŁA JĘZYKOWA EARLY STAGE. Książnica organizuje cykliczne spotkania „Czytanie na dywanie” oraz „Czytanie na trawie” we współpracy ze szkołą językową

Early Stage. Zajęcia są skierowane do dzieci w wieku od 3 do 6 lat i służą rozwijaniu kompetencji językowych najmłodszych uczestników.

- **DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI.** Dyskusyjny Klub Książki to inicjatywa skierowana do miłośników literatury, którzy chcą dzielić się swoimi wrażeniami z lektury, poznawać nowe tytuły i rozwijać swoje zainteresowania czytelnicze w gronie osób o podobnych zainteresowaniach. Spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki odbywały się w dwóch placówkach - Filii nr 1 oraz w Bibliotece Głównej.
- **FUNDACJA DBAMY O MAMY.** We współpracy z Fundacją Dbamy o Mamy organizowane są bezpłatne cykle warsztatów dla mam.
- **PRUSZKOWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PSM.** We współpracy z PSM stworzyliśmy dwa odrębne projekty: warsztaty "Myślenie wizualne" dla młodzieży ze specjalnymi potrzebami oraz "Sensoryka dla smyka" - cykl bezpłatnych warsztatów dla maluszków, które rozwijają się poprzez warsztaty twórczo-sensoryczne.

Plany na przyszłość obejmują:

- nawiązanie nowych relacji z osobami i instytucjami wspierającymi działania dla osób z niepełnosprawnościami,
- współpracę z terapeutami, edukatorami, opiekunami i bliskimi osób o szczególnych potrzebach,
- włączanie mieszkańców miasta w życie Książnicy, szczególnie tych z grup mniej widocznych, takich jak osoby ze spektrum autyzmu czy z ograniczeniami w obszarze rozumienia.

Naszym celem jest, aby Książnica była miejscem w pełni otwartym, bezpiecznym i dostępnym zarówno dla wszystkich mieszkańców Pruszkowa, jak i wszystkich odwiedzających nas osób.

V. ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY

- W Książnicy Pruszkowskiej dysponuje ograniczonym zasobem tekstów kultury dostępnymi dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- Biblioteka nie oferuje tekstów dostępnych dzięki narzędziom adaptacyjnym, takim jak czytniki i czytniki e-booków.
- W zasobach Książnicy znajdują się teksty opracowane od podstaw jako dostępne w zależności od placówki. Możemy wymienić audiobooki, książki z dużą czcionką, książki w językach obcych i dostęp do platform e-booków za pomocą kodów.
- W niektórych placówkach mamy książki sensoryczne (dotykowe i dźwiękowe).
- Oferta audiobooków jest wystarczająca do obsługi użytkowników o szczególnych potrzebach.
- Brakuje jednak kodów do platformy e-booków oraz odtwarzaczy i lupek do powiększania tekstu.
- Księgozbiór książek z dużą czcionką wymaga rozbudowy.
- Informacje o dostępnych tekstach są udostępniane zarówno online, jak i w siedzibie instytucji, jednak widoczność i dostępność tych informacji należy poprawić.
- Zidentyfikowaliśmy przeszkodami w udostępnianiu tekstów kultury. Największe z nich to:
 - ograniczenia finansowe uniemożliwiają zakup większej liczby kodów do platform e-booków, książek z dużą czcionką i potrzebnych narzędzi,
 - brak możliwości zapisu zdalnego utrudnia dostęp dla osób, które nie mogą odwiedzić Książnicy.
 - niewystarczająca promocja dostępnych materiałów.
- Teksty kultury wykorzystujemy podczas warsztatów w bardzo ograniczonym zakresie.
- W pobliżu placówek Książnicy znajdują się dostępne obiekty, takie jak Urząd Miasta z podjazdem i windą, dostępne dworce PKP i WKD.

Podsumowanie

Wykonana autodiagnoza pozwala nam na przygotowanie rzetelnego dokumentu zawierającego strategię wdrażania dostępności. Ponieważ głównym kapitałem naszej instytucji jest zaangażowany, uważny i empatyczny zespół to oprzemy działania na połączeniu mocnych stron pracowników z konkretnymi rozwiązaniami systemowymi:

- **słuchamy głosu odbiorców** – tworzymy stałą przestrzeń dialogu z samorzecznikami, seniorami i lokalnymi organizacjami, którzy stają się współtwórcami i testerami naszych działań;
- **działamy etapami** – w pierwszym roku skupiamy się na szybkich usprawnieniach informacyjnych, sensorycznych i cyfrowych, a w kolejnych latach podejmujemy większe wyzwania modernizacyjne i architektoniczne;
- **uczymy się i wyciągamy wnioski** – regularnie sprawdzamy efekty wprowadzanych zmian za pomocą dostępnych ankiet, audytów spacerowych i rozmów.

Wierzmy, że przestrzeń pozbawiona barier służy całej społeczności: osobom z niepełnosprawnościami, seniorom, rodzicom z małymi dziećmi oraz każdemu z nas w momentach czasowej niedyspozycji. Realizacja celów zapisanych w tym dokumencie pozwoli Książnicy Pruszkowskiej stać się miejscem w pełni otwartym, bezpiecznym i dostępnym dla wszystkich.